

Sydvaranger Malmtransport AS

**TILSYNSRAPPORT
NR. 2013-23**

Sikkerhetsstyring

1	Bakgrunn og mål.....	3
2	Konklusjon	3
3	Avvik	4
4	Observasjoner.....	6
5	Andre forhold	6
6	Om revisjonen.....	7
6.1	Administrative data.....	7
6.2	Gjennomføring av revisjonen	7
6.3	Revisjonsomfang	7
6.4	Revisjonskriterier.....	7
6.5	Om revisjonsfunn	7
6.6	Revisjonsrapport	7
6.7	Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk	8
	Vedlegg 1 – Hjemmelstekster	9

1 Bakgrunn og mål

Sydvaranger Malmtransport AS ble 25.06.2013 gitt tillatelse av Statens jernbanetilsyn (SJT) til å drive trafikkvirksomhet og infrastruktur på jernbanestrekningen mellom Kirkenes og Bjørnevatn i Sør-Varanger kommune. Tillatelsen er gitt i medhold av forskrift om tillatelse til å drive trafikkvirksomhet og infrastruktur for sporvei, tunnelbane, forstadsbane og godsbane, samt sidespor, havnespor m.m. (tillatelsesforskriften).

SJTs revisjon har hatt som mål å avklare hvorvidt Sydvaranger Malmtransport AS (SMT) gjennomfører sin virksomhet i samsvar med opplysninger gitt i søknadsprosessen og bestemmelser i, eller i medhold av jernbanelovgivningen. Revisjonen omfattet risikovurderinger, akseptkriterier, kompetanse, trafikkstyring, vedlikehold av infrastruktur, leverandørstyring og beredskap ved utilsiktede farer og ulykkessituasjoner.

Revisjonen ble gjennomført på bakgrunn av SJTs fastlagte årsprogram for tilsyn.

2 Konklusjon

SMT har lang erfaring med å drifte, vedlikeholde og trafikere infrastrukturen mellom Kirkenes og Bjørnevatn. Organisasjonen består av erfarne og engasjerte medarbeidere.

Revisjonen viser at det er enkelte avvik knyttet til blant annet virksomhetens kontroll og vedlikehold av infrastrukturen, risikovurderinger, beredskap og ferdigstillelse av dokumentasjonen av virksomhetens styringssystem for sikkerhet.

Rapportdato: 10.1.2014

Sign.:

Kuno Lundkvist
Revisjonsleder

Sign.:

Erik Ø. Reiersøl-Johnsen
Direktør

3 Avvik

Avvik 1 Oppfølging av enkelte sikkerhetskritiske anleggsdeler er mangelfull

Avvik fra: Kravforskriften, § 10-4 første og andre ledd
(se vedlegg 1 for hjemlingstekst)

Revisjonsbevis:

- a) Enkelte anleggsdeler er ikke gitt sikkerhetsmessige minimumskrav og ikke identifisert i, eller fulgt opp via virksomhetens system for vedlikehold/inspeksjon. Dette gjelder:
- bærende konstruksjon/bjelker knyttet til losseplass (LOMA) med siloer, og som fungerer som underbygning til sporet
 - bruer

Merknad: SMT opplyser at:

- noen deler av bjelkekonstruksjonen er fulgt opp i forhold til slitasje
- betongbruen ble grundig inspisert og gjennomgikk reparasjoner før start av drift i 2009. Det foreligger en rapport etter reparasjonen.

Avvik 2 Risikoanalyser dekker ikke enkelte sikkerhetskritiske anleggsdeler og aktiviteter

Avvik fra: Kravforskriften § 5-2 første ledd
(se vedlegg 1 for hjemlingstekst)

Revisjonsbevis:

- a) Enkelte sikkerhetskritiske anleggsdeler og aktiviteter omfattes ikke av eksisterende risikoanalyser, eksempel er lastetunnel, losseplass/LOMA, luftbru, nød-/beredskapsutstyr og muligheter for fjernstyring av tog

Avvik 3 Det er enkelte mangler i oppfølging av risikoanalyser

Avvik fra: Kravforskriften § 5-3 og § 5-4 andre ledd
(se vedlegg 1 for hjemlingstekst)

Revisjonsbevis:

- a) Det er mangelfull sporbarhet fra risikoanalyser av infrastruktur og rullende materiell til vedlikeholds-/oppfølgingskrav knyttet til sikkerhetskritiske komponenter og – funksjoner
- b) Sporbarhet fra risikoanalyse, via SOP til gjennomførte tiltak er mangelfull

- c) Foreligger ikke en overordnet oversikt over risikoanalyser, jf. kravforskriften § 5-4 2. ledd

Avvik 4 Det er mangler knyttet til beredskapsanalyse og -plan

Avvik fra: Kravforskriften § 7-1 første og andre ledd
(se vedlegg 1 for hjemlingstekst)

Revisjonsbevis:

- a) Det foreligger ikke en dekkende beredskapsanalyse for virksomheten
- b) Beredskapsplan er ikke samordnet med nødetatene

Merknad: SMT opplyser at det pågår en prosess med morselskapet Sydvaranger Gruve AS hvor ressursbehov, mulige løsninger og samordning diskuteres.

Avvik 5 Det er ikke gjennomført beredskapsøvelser

Avvik fra: Kravforskriften § 7-2 første ledd
(se vedlegg 1 for hjemlingstekst)

Revisjonsbevis:

- a) Det er ikke gjennomført eller planlagt beredskapsøvelser knyttet til jernbanevirksomheten

Avvik 6 Krav til vedlikeholdsleverandører har enkelte mangler

Avvik fra: Kravforskriften, § 4-3 første og andre ledd og § 4-4 første ledd
(se vedlegg 1 for hjemlingstekst)

Revisjonsbevis:

- a) Behov for revisjoner av leverandører er ikke vurdert og revisjoner er ikke gjennomført, jf. også kravforskriften § 4-4
- b) Krav til kompetanse hos, og kompetansestyling av leverandørpersonell er ikke ferdigstilt og innarbeidet i kontrakter, jf. også kravforskriften § 6-5

Merknad: SMT opplyser at det:

- for sikkerhetsrelaterte utstyr benyttes leverandører som virksomheten har lang erfaring med
- arbeides med å ferdigstille et leverandørregister

Avvik 7 Det er ikke planlagt eller gjennomført interne revisjoner og ledelsens gjennomgang

Avvik fra: Kravforskriften § 4-4 første og andre ledd
(se vedlegg 1 for hjemlingstekst)

Revisjonsbevis:

- a) Det er ikke gjennomført, og det foreligger ingen plan for enkelte viktige verifikasjonsaktiviteter; dette gjelder
- interne revisjoner
 - ledelsens gjennomgang

Merknad: SMT opplyser at planer for interne revisjoner og ledelsens gjennomgang er under utarbeidelse. Den første interne revisjonene er tenkt gjennomført i 2014. Ledelsens gjennomgang vurderes gjennomført hvert halvår med oppstart i løpet av 2013.

Avvik 8 Dokumentasjon av enkelte deler av styringssystemet er ikke ferdigstilt

Avvik fra: Kravforskriften § 4-5 første og andre ledd
(se vedlegg 1 for hjemlingstekst)

Revisjonsbevis:

- a) Enkelte dokumenter, som beskriver systemet for sikkerhetsstyring, er fortsatt under ferdigstilling.
- b) Bestemmelser for dokumentstyring og -kontroll er ikke utarbeidet.

Merknad: Mange prosedyrer er under utforming, oppdatering og utvikling.

4 Observasjoner

Observasjon 1: SMT har ikke et system som sikrer at materielltekniske feil som er av betydning for sikkerheten rapporteres til tilsynsmyndigheten

Revisjonsbevis:

- a) Det er ikke etablert kriterier for å avgjøre hvilke tekniske feil som skal rapporteres og behandles som jernbanehendelser, jf. også varslings- og rapporteringsforskrift § 6 første ledd

5 Andre forhold

Det ble ikke notert andre forhold under revisjonen.

6 Om revisjonen

6.1 Administrative data

Rapport nr.: 2013-23
Saknr.: 13/1494
Revisjonsperiode: 7.-9. oktober 2013
Virksomhet: Sydvaranger Malmtransport AS
Kontaktperson: Tone Arnesen
Revisjonslag: Geir Hagbø, fagrevisor
Kuno Lundkvist, revisjonsleder

6.2 Gjennomføring av revisjonen

Virksomheten har gitt revisjonslaget nødvendig tilgang til dokumenter og personell og har lagt alle forhold til rette for en effektiv gjennomføring av revisjonen. Tidspunktene for gjennomføringen var slik:

Formøte	07.10.2013
Åpningsmøte	08.10.2013
Sluttmøte	09.10.2013

6.3 Revisjonsomfang

Revisjonen dekket risikovurderinger, akseptkriterier, kompetanse, trafikkstyring, vedlikehold av infrastruktur, leverandørstyring og beredskap ved utilsiktede farer og ulykkessituasjoner.

6.4 Revisjonskriterier

Revisjonen er gjennomført for å avklare hvorvidt SMT gjennomfører virksomheten i samsvar med opplysninger gitt i søknadsprosessen og kravene som er stilt i, eller i medhold av, jernbanelovgivningen.

En oversikt over jernbanelovgivningen med kommentarer er gitt på: <http://www.sjt.no/no/Lover-og-forskrifter/>.

6.5 Om revisjonsfunn

Revisjon er en systematisk, uavhengig og dokumentert prosess for å fremskaffe revisjonsbevis og vurdere i hvilken grad bevisene oppfyller revisjonskriteriene. Revisjonsbevisene vil være grunnlaget for revisjonsfunnene. Statens jernbanetilsyn grupperer revisjonsfunnene i avvik og observasjoner.

avvik - mangel på oppfyllelse av krav i eller i medhold av lov

observasjon - forhold som ikke er avvik, men som kan utvikle seg til å bli det

Vi forventer at observasjoner håndteres slik at disse ikke utvikler seg til/bidrar til avvik.

6.6 Revisjonsrapport

Denne tilsynsrapporten beskriver de avvik som er avdekket, og de observasjoner som er registrert gjennom revisjonen.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering fra revisjoner. Det vil si at revisjonsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke.

Revisjonen er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket.

6.7 Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk

Statens jernbanetilsyn pålegger som hovedregel at virksomheten innen en tidsfrist identifiserer årsaken til avvikene, iverksetter tiltak både for å fjerne avvikene og årsakene til disse og å evaluere effekten av gjennomførte tiltak. Pålegg gis i et oversendelsesbrev der denne rapport følger som vedlegg.

Tilsynet kategoriserer ikke avvik i forhold til alvorlighetsgrad. Virksomheten må selv vurdere alvorlighetsgrad og eventuelt behov for å prioritere gjennomføring av tiltak raskere enn frister tilsynet setter.

Der vi avdekker vesentlige mangler, vil vi vurdere å pålegge hele eller deler av virksomheten stanset eller trekke sikkerhetssertifikatet/tillatelsen tilbake. Se for øvrig www.sjt.no for mer informasjon.

Vedlegg 1 – Hjemmelstekster

Avvik 1

FOR 2006-12-06 nr 1356: Forskrift om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor m.m. (kravforskriften), § 10-4

"Jernbanevirksomheten skal føre kontroll med infrastrukturen. Jernbanevirksomheten skal ha sikkerhetsmessige minimumskrav til systemer, deler og komponenter.

Jernbanevirksomheten skal vedlikeholde infrastrukturen. Vedlikeholdet skal sikre at ingen systemer, deler eller komponenter forringes så mye at det fører til funksjonssvikt. Blant annet skal sikkerhetsmessige slitasjegrenser for slitasjeutsatte deler være angitt, og terminer for vedlikehold og utskifting for alle sikkerhetskritiske komponenter skal være angitt."

Avvik 2

FOR 2006-12-06 nr 1356: Forskrift om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor m.m. (kravforskriften), § 5-2

"Jernbanevirksomheten skal planlegge og gjennomføre risikoanalyser som er nødvendige for at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig. Risikoanalysene skal planlegges og gjennomføres på en systematisk og koordinert måte gjennom alle virksomhetsfaser."

Avvik 3

FOR 2006-12-06 nr 1356: Forskrift om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor m.m. (kravforskriften), § 5-3

"Jernbanevirksomheten skal systematisk følge opp forutsetningene for, avgrensningene og resultatene av risikoanalysene."

FOR 2006-12-06 nr 1356: Forskrift om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor m.m. (kravforskriften), § 5-4 andre ledd

"Jernbanevirksomheten skal ha en samlet oversikt over de risikoanalyser som er utført. Det skal sikres konsistens mellom analyser som utfyller eller bygger på hverandre."

Avvik 4

FOR 2006-12-06 nr 1356: Forskrift om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor m.m. (kravforskriften), § 7-1

"Jernbanevirksomheten skal ha beredskap for nødssituasjoner. Beredskapen skal være basert på resultatet av analyser og være beskrevet i egne beredskapsplaner.

Beredskapsplanene skal være samordnet med relevante offentlige myndigheter."

Avvik 5

FOR 2006-12-06 nr 1356: Forskrift om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor m.m. (kravforskriften), § 7-2

"Jernbanevirksomheten skal regelmessig gjennomføre øvelser for å verifisere at beredskapen fungerer etter sin hensikt."

Avvik 6

FOR 2006-12-06 nr 1356: Forskrift om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor m.m. (kravforskriften), § 4-3

"Sikkerhetsstyringssystemet skal være tilpasset virksomheten og den aktivitet som drives og skal omfatte alle forhold knyttet til virksomheten, herunder bruk av leverandører. Videre skal det tas hensyn til risikoforhold som oppstår som følge av andre jernbanevirksomheters og tredjeparts virksomhet.

Jernbanevirksomheten skal ha interne bestemmelser som er nødvendig for at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig og som utfyller krav i eller i medhold av jernbaneloven."

FOR 2006-12-06 nr 1356: Forskrift om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor m.m. (kravforskriften), § 4-4 første ledd

"Jernbanevirksomheten skal systematisk gjennomføre interne revisjoner av sikkerhetsstyringssystemet for å vurdere om det er tilfredsstillende implementert, vedlikeholdt og om det tilfredsstiller krav i eller i medhold av jernbaneloven, samt kravene til sikkerhetsstyringssystem som jernbanevirksomheten har etablert."

Avvik 7

FOR 2006-12-06 nr 1356: Forskrift om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor m.m. (kravforskriften), § 4-4

"Jernbanevirksomheten skal systematisk gjennomføre interne revisjoner av sikkerhetsstyringssystemet for å vurdere om det er tilfredsstillende implementert, vedlikeholdt og om det tilfredsstiller krav i eller i medhold av jernbaneloven, samt kravene til sikkerhetsstyringssystem som jernbanevirksomheten har etablert.

Jernbanevirksomhetens ledelse skal regelmessig foreta en gjennomgang av sikkerhetsstyringssystemet for å sikre at det er hensiktsmessig, tilstrekkelig og virker effektivt."

Avvik 8

FOR 2006-12-06 nr 1356: Forskrift om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor m.m. (kravforskriften), § 4-5

"Sikkerhetsstyringssystemet skal dokumenteres. Dokumentasjonen skal være gjort tilgjengelig og kjent for alt personell i virksomheten med behov for slik tilgang.

Jernbanevirksomheten skal ha interne bestemmelser om styring og kontroll av dokumentene som inngår i sikkerhetsstyringssystemet. Dokumentasjonen skal være sporbar."